

Cestovní zpráva ze zahraniční služební cesty

Název zahraniční akce:	39. zasedání Česko-německé pracovní skupiny pro ochranu kvality ovzduší
Pořadatel:	Spolkové ministerstvo životního prostředí, ochrany klimatu, ochrany přírody a jaderné bezpečnosti (BMUKN)
Účastník:	Ing. Jaroslav Hájek, vedoucí odd. ochrany ovzduší OI ČIŽP Ústí nad Labem
Místo konání:	Berlín, Spolková republika Německo
Termín konání:	4. – 5. 11. 2025

Anotace:

Během 39. zasedání Česko-německé pracovní skupiny pro ochranu ovzduší došlo k výměně informací a názorů zejména v souvislosti s probíhající revizí Göteborgského protokolu, řízeními o porušení povinností (infringementy) kvůli nedodržení kvality ovzduší, implementací směrnice o kvalitě ovzduší (AQD) a možnostmi dosažení nových imisních limitů do roku 2030.

Součástí diskuse bylo také předávání informací o plánovaných odstávkách ve velkých průmyslových podnicích v pohraničí, a to v návaznosti na loňskou epizodu spalování velkého množství plynů s obsahem H₂S na flérách v Unipetrolu. Řešení navržené českou stranou bylo německou stranou pozitivně přijato, a daný problém lze považovat za vyřešený.

Podrobný popis průběhu a výsledků cesty:

Ve dnech 4. – 5. 11. 2025 se v Berlíně uskutečnilo 39. zasedání Česko-německé pracovní skupiny pro ochranu kvality ovzduší, kterého se zúčastnili z německé strany zástupci Spolkového ministerstva životního prostředí (MŽP), Bavorského MŽP, Bavorského zemského úřadu pro životní prostředí (ŽP), Saského MŽP a Saského zemského úřadu pro ŽP. Z české strany se zúčastnili, kromě zástupce ČIŽP, pracovníci MŽP ČR, pracovníci Krajského úřadu Ústeckého kraje a pracovník Českého hydrometeorologického úřadu.

Výměna informací o připravované revizi předpisů o ekodesignu pro malé spalovací zdroje

Po uvítacích slovech vedoucího německé delegace a vedoucího české delegace představila německá strana aktuální informace o situaci v Německu ohledně malých spalovacích zařízení, přičemž bylo zdůrazněno stávající hojné využití topného oleje, plynu, pelet a dřeva jako paliva pro centrální vytápění budov. V Německu se v průběhu let daří značně snižovat emise PM₁₀ zejména z dopravy; ke stejné intenzitě snížení těchto emisí však nedochází v případě malých spalovacích zařízení, přestože to bylo cílem směrnice o ekodesignu. Zástupce

MŽP ČR přiblížil aktuální situaci v České republice, kde od roku 2022 platí zákaz provozování kotlů energetické třídy horší než 3 a od roku 2016 dominují na českém trhu výrobky splňující předpisy ekodesignu a doplnil, že ekodesign je všeobecně v ČR v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu. Zdůraznil, že je potřeba nahradit spalování uhlí, což úzce souvisí s ukončením těžby uhlí a zavedením ETS2. Přítomní experti se shodli, že ekodesign s sebou přináší významné zdražení výrobků a nepřiměřeně vysoké nároky na účinnost spalování, které tak vytvářejí vysoké nároky na konstrukci spalinových cest. Pro Německo je ambiciózní úroveň ekodesignu klíčová s ohledem na vynucený odchod od topných olejů, které mohou být v řadě případů nahrazovány biomasou.

Výměna informací o národní implementaci revidované směrnice o kvalitě ovzduší (AAQD)

Česká strana představila aktuální situaci v České republice ohledně transpozice revidované směrnice o kvalitě ovzduší.

Dále proběhla výměna informací o:

- kvalitě ovzduší v roce 2024
- projekci/předpovědi kvality ovzduší do roku 2030 (mezní hodnoty/AERO)
- řízeních o porušení předpisů
- plánované spolupráci CZ, PL, DE v rámci přeshraničního projektu CAMS (nadcházející výzva k podání nabídek)

Výsledky kontrol zápachu v okolí rafinerie v Bavorsku

Pracovník Bavorského zemského úřadu pro životní prostředí přednesl příspěvek k měření zápachu v okolí ropného průmyslu v Ingolstadtu, které probíhalo 16 měsíců (leden 2023–duben 2024) na základě stížností obyvatel. Cílem bylo kvantifikovat zápach podle normy DIN EN 16841-1. Výsledky ukázaly, že v některých lokalitách (např. Desching) frekvence zápachu výrazně překračuje doporučené limity, přičemž hlavním zdrojem je ropa/minerální olej. Doporučení pro provozovatele zahrnují prognózy emisí a akční plány ke snížení obtěžování.

Vyhodnocení epizod se zápachem v období 2024/2025

Zástupkyně Saského zemského úřadu pro životní prostředí informovala, že statistiky stížností od roku 2010 do roku 2025 ukazují výrazný pokles oproti minulosti – zatímco dříve se jednalo o stovky až tisíce stížností ročně, dnes jde pouze o desítky. Podrobný měsíční přehled pro roky 2023 a 2024 potvrzuje, že nejvíce stížností se objevuje v zimních měsících, zatímco v létě nejsou prakticky žádné stížnosti. Měřicí stanice Schwartenberg (nejbližší k rafinerii v Litvínově) vykazuje dlouhodobě vyšší průměrné hodnoty SO₂ než ostatní stanice v regionu, zejména v nočních hodinách. Na přelomu listopadu a prosince 2024 došlo k dlouhé zápachové epizodě v důsledku mimořádné situace v litvínovské rafinerii. Rafinerie Litvínov se zavázala v rámci svých vnitřních předpisů k výměně aparátu, který v režimu opravy způsobil dlouhou

zápachovou epizodu, každou druhou pravidelnou odstávku (tj. jednou za 8 let). V reakci na požadavek saské strany na lepší komunikaci a včasné informování o plánovaných údržbách či procesech spojených s vyššími emisemi SO₂ česká strana potvrdila, že bude saskou stranu informovat o každém využití havarijních pochodní (hořáků) trvajícím déle než čtyři hodiny.

Výměna informací o CLRTAP/revizi GP/přezkumu NECD

Po obecném úvodu předsedy Pracovní skupiny pro strategie a revize (WGSR) Úmluvy CLRTAP (*Úmluva o dálkovém znečišťování ovzduší přesahujícím hranice států*) představila ČR svou pozici k probíhající revizi Göteborgského protokolu. Podle názoru ČR je klíčové zvýšit počet ratifikujících zemí, čemuž by se měla přizpůsobit jak úroveň ambicí stanovených cílů snížení emisí, tak komplexita a náročnost technických příloh. Prioritu zvýšení počtu ratifikací potvrdila také německá strana. Ve vztahu k projekcím emisí a vazbě na revizi směrnice NECD (*Směrnice o národních závazcích snižování emisí*) se obě reprezentace shodly na obtížnosti dosažení cílů v oblasti zemědělství (jak k amoniaku, tak k metanu).

Zástupci české pracovní skupiny se po celou dobu jednání aktivně podíleli na diskusích k jednotlivým tématům. Vyjádřili se např. i k porovnání stávající situace vývoje kvality ovzduší vč. kontrol, k návrhům opatření ke zlepšování a k dalším tématům. Obě delegace pohovořily o výhledech budoucí spolupráce a cestách k udržení stávajícího stavu výměny dat mezi německou a českou stranou.

Na závěr jednání bylo přijato doporučení pokračování prosazování aktivní spolupráce obou zemí s ohledem na potřebu vzájemné výměny informací a koordinovaný přístup implementace evropského práva.

Cestovní zpráva předložena dne: 8. 1. 2026

Zpracoval: Ing. Jaroslav Hájek, vedoucí OOO OI ČIŽP Ústí nad Labem

Schválil: Ing. Bc. Tomáš Soper, ředitel OI ČIŽP Ústí nad Labem